

OBIAD (309) sb m

o jasne; w N oraz A sg a pochylone, w pozostałych formach jasne (w tym 4 r. błędne znakowanie).

sg N obiád (33). ◇ G obiada (17), obiadu (17); -a BierEz (4), BielKom, BielSat (2), StryjKron, KochFr (3), KochSz, BielRozm (2); -u SeklKat, BibRadz, SienLek, GórnDworz, CzechRozm, SkarŻyw (6), MWilKHist, CzechEp, WerGośc, ActReg; -a : -u RejFig (2:1), KlonWor (1:1). ◇ D obiadu (5). ◇ A obiád (81). ◇ I obiadem (30); -em (5), -(e)m (25). ◇ L obiedzie (112). ◇ pl N obiady (2). ◇ G obiad(o)w (2). ◇ A obiady (8). ◇ L obiedzi(e)ch (1) LibMal, obiadach (1) KochWr.

Sł stp, Cn notuje, Linde XVII – XVIII w.

Główny posiłek spożywany około południa; także czas, pora jedzenia tego posiłku; prandium Murm, Mymer¹, BartBydż, Mącz, Calep, Vulg, JanStat, JanPrzyw, Cn; mensa Mącz, Cn; merenda Murm; convivium Calep (309) : A kiedy więc obiad ziedli/ Chodzić zalię łobie wltáli BierEz S3, C4, E2, K2v, Q3; Murm 159; Mymer¹ 41v; BartBydż 70; BielŻyw 25; RejRozpr C3v; RejRozm 403; Obiát Czallsem napoły zgnił Kedy wiecz długi nieśpor bił RejKup cc5v; KromRozm III M84; [Amonijus] łyná łwego kazał náłóżyć y yemu chłóste dác/ mowząc mu/ że nigdy obyad dobry być nie może bez octu/ przydayąc mu tho/ iż ku łlodkości trzebá nyekyedy kwásnego. GliczKsiąż F8v; GroicPorz dd3; Leop Dan 14/33, 36; Co mnimał iż Młza ma być z obiádu. RejFig Aa7, Aa7v [2 r.], Dd; RejZwierz 103v; Meridio, Et Meridior, W południe obiád yém. Mącz 218d; Pransor, Obiednik álbo gośc ná obiád. Mącz 320a, 45c, 48c, 257b, 320a; GórnDworz F, Pv; BielSat D3; RejZwierc 26, 217v, 231v; StryjWjaz C3v; obiád niż wieczérza/ niechay mnieylzy bywa: á to dla tego/ áby obiádem wielkim/ náture nie obciázéł Oczko 24v, 20v [2 r.], 28 [2 r.]; A gdy go odładzić od pierśi miałá [Sara Izaaka]: wczynił Abráham wielki obiád ná dzień odładzenia iego SkarŻyw 285, 87, 234, 249, 252, 498, 518; MWilKHist K4; KochFr 7, 23; WerGośc 245; Ale kogo gryźie mól zákryty/ Nie idźie mu w łmák obiád obfity. KochPieś 3; KochSob 66; BielRozm 28; KochWr 28; ActReg 85; Parentalia – Obyad przipogrzenie rodziczow dani. Calep [755]b, 845b; Wiem iż vbogim obiadem łługi twego nie gárdźisz SkarKaz 161a; CiekPotr 37; KlonWor 33.

obiád czyj [w tym: pron poss (12), G ai w funkcji sb (1)] (13): BierEz D, D2, Iv; [papież] iedzą y piją vltawitznie/ ták ochędoźnie y dołtátetznie/ iż też ich obiády y kołácyie kolłtownieylze/ á niłłli Krolewskie. KrowObr 28v; Leop Tob 12/12; BibRadz Matth 22/4; RejAp 114; RejPos 237v; [o chorym] W godzin cztery po kápániu/ coby przed południém/ obiád łwóy ieść Oczko 28; SkarŻyw 118; Przed tobą widzę półmilków niemáło/ A mnie się ledwie poléwki dołtáło. [...] Gościem/ czy świádkiem ia twego obiádá? KochFr 22; WujNT Matth 22/4; KlonWor 33.

obiád dla kogo (1): Convivium – Obiád dla gołzcy. Calep 257a.

Przysłowia: Bello peracto machinas adferre, Proverbium, Po obiedzie łyźká. Po łmierci káđzidło. Mącz 24b; SarnStat 1286; CiekPotr 34.

Wychudł iák świerczek polny/ w oney złey bieśiedzie/ Ziádláby go iák mowią kotká ná obiedzie. KmitaSpit C6v.

[On Márłzałek wyłzedł bárzo łmęthny/ iákoby mu pśi obiád ziedli HistPonc H2; ŁaszczPogrom 14.]

W charakterystycznych połączeniach: *obiad bogaty, długi (4), dobry (2), hojny (2), kosztowny (2), lekki, obfity, pierny, pyszny, szafranny, ubogi, wielki (3); chwalić obiad, czuć (2), dać [komu], mieć (3), odprawić, płacić, posłać [komu], psować [czym], (u)czynić (2), (z)jeść (8); czekać obiada (2), zamieszkać; (nie) gardzić obiadem; brać [kogo] na obiad, dać [co], nakupić, przyprawić [co], przyrzędzić [co].*

Zwroty: »[u kogo] na obiedzie być« = *comedere in meridie PolAnt (2): BibRadz Gen 43/16; Potym wŹyŹcy v Krolá ná obiedzie byli/ Swym zwyczáiem prze iego zdrowie rzędem pili. StryjWjaz A4v.*

»czekać [kogo] z obiadem« (1): *A tym zámknie wŹytkę wiárę Idzciez dziatki ná ofiárę A czekaycie mię zobiádem RejRozpr B2.*

»([komu]) nagotować (a. gotować, a. przygotować) obiad; obiad gotow jest; obiad się zgotuje« = *prandium parare PolAnt, Vulg; prandium curare Mącz [szyk zmienny] (6;1;1): BierEz Cv; Niż fie obiad zgotuie áby nas nie tefzno/ Będziem łobie maczáli/ á będzie nam łmiełzno. RejFig Cc4; BibRadz Matth 22/4; táńże [na ratuszu] według práwá złotey buły/ kofztowny obiad przygotowano BielKron 331; Mącz 73b; Otho iuż obiad moy gotow iefth/ wołowie moi y ptactwo moje iuż fá pobići [Vulg Matth 22/4] RejPos 237v; iednemu káplánowi/ ktory był łobie dobry obiad nágotował/ w widzeniu rzekł P. Bog SkarŻyw 249; WujNT Matth 22/4.*

»iść na śmierć jako do obiadu« (1): *Szlá męczennicá ná śmierć/ iáko inne do tańcá/ y do rołkofznego obiadu. SkarŻyw 152.*

»na obiedzie jeść, zjadać; na obiad zjeść« (3;1;1): *GliczKsiąż F8; ále czáfem zápomni ná wieczery co ná obiedzie iadł. RejZwierc 100v; Oczko 19, 24v; [o żurawiach] Dano złozenie w kuchni/ táń gdy ie przywiedli/ Pobito/ powárzono/ y ná obiad ziedli. KmitaSpit C4.*

»mieć [kogo] na obiedzie« (1): *iednego dnia miał wŹytki łwe duchowne ná obiedzie. SkarŻyw 454.*

»odprawić obiad« (1): *á odpráwiwŹy zwykłe Ceremonie/ y obiad hoynoścjá Krolewłká/ [...] dłuęo káńdeęo dnia tańce y krotochwile rozmáite/ gonitwy/ łzermowánia/ y inŹze Rycerłkie igrzyłká były łpráwowáne. StryjKron 727.*

»pość (a. chodzić, a. iść itp.) na obiad, do obiada« [szyk zmienny] (6;1): *KromRozm III Q4; Potym poydę do obyádá/ Gdzye towarzyłka biełiádá BielKom E7; BielKron 83, 414v; Ná obiady do nikogoy próŹzony nie chodził. SkarŻyw 87, 87, 311.*

»prosić (a. naprosić) na obiad [w tym: kogo (14), do kogo (1)]; proszony na obiad [w tym: do kogo (1)]; zaproszenie na obiad [do kogo]« [szyk zmienny] (15;3;1): *W ten czás fie poeł przygodził/ By Xántá ná obiad proŹił. BierEz Ev, C2, C3, C4v, D2, P; ROłkofłny ij náłlachtetnieyłły pán Iezus/ próŹony iednéęo dnia na obiád do Symona trędowátęęo/ á ten był licemiernik. OpecŻyw 45v; RejFig Aa7; BielKron 313; káńdy goŹć v niego s tych ktorich był ná obiad náproŹił mieyłce łwe záłiadł GórnDworz P8v; Ale y ono tychże dwu pánów záproŹzenie ná obiad do páná Chwálczewłkieęo/ [...] niemniey trefne było GórnDworz S6, Pv; RejZwierc [78²]; SkarŻyw 87, 311, 543; IákóżeŹ mię był proŹił ná obiad do łiebie/ Táńżem cię áni widział/ y iadam bez łiebie. KochFr 69; ActReg 84; KochAp 8.*

»jakoby na obiedzie siedzieć« (1): *[o św. Marku] y táń iákoby ná iákim obiedzie rołkofłnym siedział/ w onym męczęńłtwie wełole łerce y twarz máłęc. SkarŻyw 274.*

»sieść do obiadu, do obiada, ku obiadu; przy obiedzie siedzieć« [szyk zmienny] (1:1:1;1): A gdy [Ksant] przy obiedzie siedział/ Ezopowi kołacz podał *BierEz* C3; *BielKron* 330; Niż co poczęli/ siedli do obiada. *KochSz* A4; *KlonWor* 34.

»sprawi(a)ć (a. sprawować) obiad« = *facere prandium Vulg* [szyk zmienny] (6): *BierEz* Ev; Więć tu iedęn świeczky Itawia A drugi obiady sprawia. *RejKup* d2v; Bořom chodzył wkazdy pyątek Od miełopuřt aż do światek. Nus czom też na mřze rořdawał A bo obyady sprawował *RejKup* g5; *Leop Luc* 14/12; *BielKron* 113v; *WujNT Luc* 14/12.

»trafiac na obiad, do obiada« (1:1): POnęcił fie ieden kmotr do Twego řařiadá/ Y ząwždy do nich trąfiacł práwie do obiada. *RejFig* Ee2v, Ee2v.

»[kogo] wzywać (a. przyzywać, a. wezwać) na obiad, do [czyjego] obiada; na obiad wezwany« [szyk zmienny] (3:1;1): Mąż ieden řwego řařiadá/ Wezwał do řwego obiada *BierEz* Iv; *SkarŻyw* 527; Pransor – Na obiad wezwani. *Calep* 845b; PHARIZEVSZ wzywa Chriřtuřá ná obiad. *WujNT* Aaaaa4, Ccccc2v.

»zostać na obiad« (1): gdy gořpodarz/ iáko przyřthało prořil/ áby zořtał ná obiad/ bez odmachu powiedział/ bárzo rad práwi/ bo iednák widzę thu proźne mieyřce *Górndworz* P8v.

Wyrażenia: »czas, godzina obiadu« (3:2): gdi przydzie godzina obiadu/ albo wieczery/ maia dziatki/ wřziřtko czo przyřiuřza ku řtolu nagotować *SeklKat* D; Idźmy do domu/ abowiem iest čas obiadu [*prandii hora est*]. *BibRadz Dan* 13/13; Przydzie čas obiadu/ mieřa ieřć nie řmie/ áby żwánem nie poruřzył háwtow *Górndworz* T; *CzechRozm* 81v; *WerGořc* 253.

»czysty [= dobry] obiad« (1): W iednym dworze dobry czřek/ á w drugim łotrowie. Sřtapili do dobrego/ był im wnet bárzo rad/ Iáko prze wdzyęcne gořcie/ dał im czyřty obiad. *RejWiz* 131v.

»lekarski obiad« (1): lekki/ álbo rzeknę lékárřki/ obiad ziadřzy/ wieczery niechay trochę więřzř ié *Oczko* 24v.

»pański obiad« (1): Y ták on dobry czřłowiek ząpomniawřzy dźiadow: Hárdy z cudzego chlebá/ y z Páńřkich obiadow. *KlonWor* 56.

»psi [= marny, byle jaki] obiad« (1): Caninum prandium vocatur abstemium Při obyad bes winá y piwá. *Mącz* 33c.

»psi obiad« = *rzecz marna, bylo co* (1): Kto dobrego vkrádnie Buczáckiego řtádá/ Mogłby niechác lichoty y pšiego obiada *KlonWor* 20.

»złożony [= składkowy] obiad« (1): Symbolum, Latine collatio, Skład/ złożenie/ to yeft złożony obiad/ kołacia álbo Bieřiadá. *Mącz* 436c.

Szeregi: »posilenie i obiad« (1): Bo iřz był czřek ćielifty/ miał niemáte w kazánium vtrudzenie: á iednak prácował/ ledwie w wieczor do pořilenia y obiadu čas máiać. *SkarŻyw* 544.

»obiad, (i, a(l)bo) wieczery (a. kołacyja); od obiada po wieczery; obiad z wieczery« = *prandium aut cena Vulg* [szyk 17:5] (19;2;1): *SeklKat* D; *KrowObr* 28v; *Mącz* 436; *SienLek* 13; ile ktory obiad/ ábo wieczery kołztowáć/ tyle zřachowánego fummą przy káżdym dniu řtało *Górndworz* O6, O6; *BielSat* D; *RejZwierc* 100v; Wierę obiad z wieczery iuż iedz z nim kto raczy *PapřPan* H2; *Oczko* 19, 24v [2 r.], [43]v; *SkarŻyw* 458; *KochFr* 120; *ReszList* 116; *BielRozm* 24; *WujNT Luc* 14/12. Cf Wyrażenia przyimkowe.

Wyrażenia przyimkowe: »do obiada« = *do posiłku* (3): Bo nam s nimi przychodzi nie traffna biefiadá/ Mozefz s nimi kęs poiedziec ráno do obiadá. *BielSat D*; á tylko z nim [*Skirgajłem*] było do obiadá fiędziec/ bo fkoro łobie podpił ná kogo gniew trzeźwi chował/ tego po pijánu zábił *StryjKron* 482; *BielRozm* 24.

»do obiadu« = *do południa* (1):

~ Wyrażenie: »od świtania do obiadu« (1): Od świtánia afz do obiádu w kościele: [...] báwiłá. *SkarŻyw* 161. ~

»k(u) obiádu« = *na obiad na posiłek* (4): Yuż ná nas zwonyá k obyádu. *KromRozm III* Q4; A kiedy fie iuż rozchodziłi on lud ku obiádu/ Zuzánná też miáłá swoię przechadzkę po ládu. *KochZuz* A2v, A2v; *GórnDworz* Ee.

~ W charakterystycznych połączeniach: *k(u) obiádu pokwapić się, przyjechać, rozchodzić się, zwonić.*

~

»na obiedzie« (14): Accepit nos lauto prandio, Hoynie nas czełtował ná obiedzie. *Mącz* 35d; bo ná onym wymyflonym obiedzye/ iż fie ze włytkim wydwarzáią potráwy przewybornych łmakow czynią *GórnDworz* F; Y tráfia fię iż łobie popowie ná obiedzie podpiją. *SkarJedn* 346; *Oczko* 20v; On wie gdzie Komedyá ná czym obiedzie/ Gdzie trábią Niedźwiednicy/ táncuią Niedźwiedzie. *KlonWor* 33. Cf »na obiedzie być«, »na obiedzie jeść, zjadać«, »mieć [*kogo*] na obiedzie«, »jakoby na obiedzie siedzieć«.

~ W charakterystycznych połączeniach: *częstować na obiedzie, podpić sobie, wypić [co].*

Szereg: »na wieczery albo na obiedzie« (1): to co ná wieczery álbo ná obiedzie wypije/ dobrze więcéy niż gárniec czálem vczyni *Oczko* 20. ~

»po obiedzie« = *po zjedzeniu obiádu; post prandium* *Mącz*, *JanStat* (62): A gdy było po obiedzie/ Mądry ludzie w fwey bieśiedzie: Ięli o rzeczách rozmawiáć *BierEz* C4v; iętlci ich [*żurawin*] kto chce pożywać/ tedi ie ma iadać przed obiádem, bowiem po obiedzie więczye łzkodzą. *FalZioł* I 85c, I 28b, 117a, d, III 13c, 21c (13); A tak to ięst zniamię dobrej łprawy wczłowiecze gdy kto ma zimne ręce po obiedzie *GlabGad* K5, D3v [3 r.], F6v, E7v, G, K4 (17); *RejWiz* 132; RAd fypiał po obiedzye/ pofél przed dworzány Perłki/ mowił iż łácnó/ z ospálemi pány. *RejZwierz* 3v; *BielKron* 26v, 331, 435; *Mącz* 314c; *SienLek* 4v, 59v, 94; *GórnDworz* B8v, O6, T, S4v, V5, Ff5v; *BiałKat* 133v; *RejZwierz* 111; *SkarJedn* 346; *Oczko* 20v, 28; *WerGośc* 253; z mdłóści łtékáć będzie: Zwłázczá kto nie przywyknie tákowej bieśiedzie. Ná czczo gorzałęczkę pić/ wodę po obiedzie *BielSjem* 31; *PudłFr* 8; *ArtKanc* Tv *żp*; *LatHar* 229; *WujNT Ioann* 21 *arg*; wiele ich [*sędziów*] ináčyéy do łpraw odpráwowánia nie przychodźili/ iedno po obiedzie nápełnieni y vpići *SarnStat* 785; *ZbylPrzyg* A4v.

~ W charakterystycznych połączeniach: *po obiedzie nápełniony, upity; jadać [co] po obiedzie, (nie) jeść (3), pić [co], pożywać [co], przechodzić się, przespać się, spać (4), sypiać (2), ukłádać się, wziąć [co] [=zażywać].*

Szereg: »po obiedzie do wieczerej (a. wieczery); po obiedzie albo po wieczery« (2;1): *SeklKat* D2; A niechay siedzą przyłuchawáiąc łkarg po Młzy náłzény/ áż do godziny obiedniéy: po obiedzie zásię do wieczery [*post prandium, usque ad tempus coenae* *JnStat* 291] *SarnStat* 324 [*idem*] 946. ~

»po obiedzie« = *w porze poobiedniej, po południu* (18): *HistJóz* C; A nazayutrz wnyedzyelyą po obyedyech chodzyell inymy do Zydow dlya przedanya thichze wylkow *LibMal* 1554/186v; *LudWieś* Bv [2 r.]; *BielKron* 83; Consul a prandio postulationibus vacabit, Będzie po obiedzie liedział ná fpráwách. *Mącz* 472a; Nie miey profzē cię ze mną fpráwy po obiedzie. Ráno fię o Gránice fwrzē y Viázdy *Prot* B4v; *GórnDworz* I2v, Ee; *RejZwierc* 169v; *StryjWjaz* A4; *Oczko* 27v; Po obiedzie dnia onego fzedwfy do kościoła/ grob łobie y mieyfce náznaczył *SkarŻyw* 511, 76, 161.

~ *W charakterystycznych połączeniach: bawić [kogo czym] po obiedzie, (przy)jechać (2), przyść, siedzieć, spać, wrocić się, zabawiać się.*

Szereg: »(bądź) po ranie (a. po rano), (bądź) po obiedzie; tak rano jak po obiedzie« (2;I): *RejRozm* 394; *ActReg* 71; Możelz też y zá dobrodzieyfstwa rozliczne dziękowác/ bądź poránu/ bądź po obiedzie *LatHar* 243. ~

»pod obiadem« = *w porze obiadu* (1): powyada yfch slup v drzwy thegołch kofzczyola szwyąthey Mariey Magdaleny, ku Branye Wodney obroczonich dawłchi fzyą wkofzczyelye pod obyadem zamknacz wilupill *LibMal* 1547/124v.

»przed obiadem« = *przed posiłkiem; ante prandium Vulg* (22): Na kolikę gdy popadnie: [...] Brać częfsto piły Alefangium: natfzczo przed obiadem. *FalZioł* V 92, I 85c, 116d, III 13c, V86; Czemu przed obiadem zdrowe ielt przechodzenie. *GlabGad* G3v, D3v, F6v; *BibRadz* I 49c marg; *Oczko* 26v, 35, 39; *ArtKanc* T10 źp; *GostGosp* 56 [2 r.]; fpytał go przed obiadem iuz kiedy miał práwie zá ftół fiadác *KochAp* 10; *WujNT Luc* 11/38.

~ *W charakterystycznych połączeniach: brać [co] przed obiadem (2), dać [co], dzięki czynić, jadać [co] (2), napić się [czego] (2), odprowować [co], opatrować [co], pić [co] (2), umyć się, wziąć [co] (2).*

Szereg: »po rano, przed obiadem; rano, przed obiadem« (3;2): te^{go} fie firopu napijay poranu we trzy godziny przed obiadem *FalZioł* I 103b, V 69, 70, 83, 83v. ~

»przed obiadem« = *przed południem* (2):

~ *Szergi:* »przed obiadem albo przed południem« (1): wikopal z zyemye y vkradł sthegołch ogroda pyącz fcząpow mlodich kthore do myałtha thegołch dnya przed obyadem albo przed połudnyem znyoł *LibMal* 1553/173v.

»przed obiadem, przed wieczorem« (1): Przetoć fie iuz więcey przykrzyć nie będę przed obiadem: wfzákże fie przed wieczorem do ciebie obiecuię *CzechRozm* 21. ~

»przy obiedzie« (10): Potim przy obiedzie będącz Alexander po každy potrawie miłfy y inne fthadki frzebrne á złote brał á chował *BielŻyw* 157; Czemu lekarze zakazuią przy iednym obiedzie ielc mleka y rib. *GlabGad* H5v, G4, G5, G5 źp, G5v źp; *Prot* Dv; ále gdy milczál á czytánia fluchał/ ledwie czego przy obiedzie fkołztował *SkarŻyw* 335, 291. Cf »sieść przy obiedzie«.

~ *W charakterystycznych połączeniach: rozmowy przy obiebyć przy obiedzie, jeść [co], pić, skosztować [czego].* ~

»przez wszytek obiad« (1): iedno Weneckie Kfiążę [...] gdj był tą błfkwicą zákłęty/ tedy zá pokutę mułsiál ná ręku á ná nogach przyleść iáko pyes do ftólu pod nogi Klimuntá trzeciego/ y tám leżał przez wfzytek obyad iego *RejAp* 114.

»w obiad« = *w czasie obiadu* (4): Abo gdy wobiad przybieży [ksiądz] A kukła ná łtole leży To ią wnet z łtołu ogoli *RejRozpr* A3; *SeklKat* Y2v; *HistRzym* 44; MIlczycie w obiad/ mój Pánie Konraćie/ Czy tylko ná chléb gębę śwą chowacie? *KochFr* 12.

Personifikacja (1): ZA twem długiem kazaniem/ Xięże káznodzieiá/ Gody chciał mieć gošpodarz: ále go nádzieiá Omyliłá: bo obiad niechciał poiąć żony/ Owa wieczera przedsię/ y obiad zyedżiony. *KochFr* 120.

Przen (15) :

a) *W kontekstach oznaczających śmierć i sąd boski* (9) : Ná duży chwałę niebieską iáko śniadanie mieć zaráz po śmierci poiedynkiem możem: á obiad/ to iest vwielbienie ćiał/ ze wšytkimi zaráz ná dzień ładny. *SkarKaz* 205b, 205b.

Fraza: »[kogo] u Boga dziś obiad nie minie« = *ktoś dzisiaj umrze* (1): Kardynał ieden z woýłkiem Popiełkim wouiąc/ Biegał miedzy Rotmiłtrzmí pewnie obiecuiąc/ Zwycięstwo [...] Može w tym nic nie wętpić choçayže kto zginie/ Iż go pewny v Bogá/ dziś obiad nie minie. *RejFig* Bb7.

Zwroty: »być dziś w niebie (a. w piekle) na obiad« = *umrzeć tego samego dnia* (2): Ać łędzia czeka zdoboczy Cziłczie bych my już mogli ijcż A wpieklie dzis na obiat bycz *RejKup* z6; A ze łtá ieden [o dorosłych dzieciach] będzie áby temu nie rad/ Choćby y dziś pan łtárfzy był w niebie ná obiad. *RejWiz* 57.

»gotować się na obiad« = *przygotowywać się na śmierć* (1): Ieden rzekł [do kardynała]/ ná ten obiad [u Boga] by łie też gotował/ Kłiędz rzekł/ poznom wieczerał/ ielzczem nie przechował. *RejFig* Bb7.

»jechać na kwaśny obiad« (1): A czoż pośle daley dzałać Co Pan każe mułł fię łtać Mułłi ć każdy aby nierad Iechać naten quałny obiad. *RejKup* v3v.

»do Boga na obiad prosić« = *narażać, wysyłać na śmierć* (1): Kardynał co do Bogá ná obiad prosił. *RejFig* Bb7.

»jeść obiad w Królestwie Bożym« = *otrzymać zbawienie* (1): Błogołławiony ktory będzie iadł chleb (*marg*) obiad (-) w krolełtwie Bożym. *WujNT Luc* 14/15.

b) *Wyrażenia*: »gnacisty, kościsty obiad« = *trudne do przyjęcia, obelżywe argumenty* [*szyk 1:1*] (2) : Wiedzą to dobrze drudzy/ iáko mię Wálenty Neotebel wyzywa [...] A iż mię y to od opifánia ná nie powściągnęło/ iż on ty łwoie kwiatki [= *wywody*] názwwał śniadaniem: obiecuiąc mi po nim iákiś gnaćiły obiad. Przetom też łobie ták błáhy m śniadaniem/ kołztownego tego táb obiádu kościłtego płowác niechciał. *CzechEp* *2v.

c) *Wyrażenie*: »na cudzym obiedzie« = *na czyjś koszt* (1) : Cołz? iáko żebraczkę Iáką, mam sioftrę łwoię dáć zá cię, ná cudzym Obiedzie, y iákoby niemal wyžebranym. *CiekPotr* 51.

d) *Wyrażenie przyimkowe*: »po obiedzie« = *za późno, poniewczasie* (3) : A pewnieyłfy obiad czuie Kogo łkwára zálátuie Bo więc ten co ielłcze iedzie Czáfem bywa po obiedzie *RejRozpr* C3v; Bo wiecz bywa po obiedzie Gdy łlepy łlepego wiedzye. *RejKup* h3v; Post secundas mensas venire, Po wecie po obiedzie przyechác. *Mącz* 378a.

a. *A sg w funkcji przysłówka*: »obiad« = *przez obiad, w czasie obiadu* (2) : iż we wšythkiey izbie/ nikogo bárziew nie było flyłzeć/ iáko ich dwoie/ Owa thego cały obiad było. *GórnDworz* S4v;

Gośpodarz ma w ręku czáfzę/ My wiédzmy powinność náfzę. Chłopię/ wymkni ławkę moię/ Iuż
ia ták obiad przeštoię. *KochPij* C4.

AS